

K použití prostředků zákazníka obchodníkem s cennými papíry

Předpis • zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů (ZPKT)

Ustanovení • § 2 odst. 1 písm. h) ZPKT
• § 12e odst. 1 a 2 ZPKT

Otázka **Může obchodník s cennými papíry k obchodům na vlastní účet použít prostředky, které mu zákazník poskytne na základě smlouvy o půjčce nebo smlouvy o úvěru?**

Odpověď Ustanovení § 12e odst. 1 ZPKT zakazuje, aby obchodník s cennými papíry použil investiční nástroje v majetku zákazníka k obchodům na vlastní účet nebo na účet jiného zákazníka, ledaže k tomu má souhlas prvního uvedeného zákazníka. V odst. 2 stejné ustanovení zakazuje, aby obchodník s cennými papíry použil peněžní prostředky zákazníka k obchodům na vlastní účet nebo na účet jiného zákazníka, o výjimce se souhlasem zákazníka se v tomto případě zákon nezmiňuje.

Obecně lze říci, že § 12e ZPKT ani jiná ustanovení právních předpisů nevylučují, aby obchodník s cennými papíry přijal půjčku nebo úvěr od osoby, která je současně v postavení zákazníka. Prostředky přijaté obchodníkem bez vazby na poskytování investičních služeb jsou prostředky obchodníka a pravidla pro nakládání s majetkem zákazníka se proto nepoužijí. Na takovou půjčku nebo úvěr nedopadá ani rozšiřující vymezení majetku zákazníka podle § 2 odst. 1 písm. h) ZPKT („majetkem zákazníka [se rozumí] peněžní prostředky a investiční nástroje, které má obchodník s cennými papíry ve své moci za účelem poskytnutí investiční služby, a peněžní prostředky a investiční nástroje získané za tyto hodnoty pro zákazníka“). Obchodník tedy může prostředky z půjčky nebo úvěru použít k obchodu na svůj účet nebo s nimi nakládat jinak dle vlastní úvahy, v mezích pravidel kapitálové přiměřenosti, obezřetného podnikání a obecně v mezích právních předpisů.

Je však potřebné, aby obchodník s cennými papíry jasně odlišil tyto půjčky nebo úvěry od poskytování investičních služeb. Česká národní banka považuje za nezbytné, aby obchodník s cennými papíry jasně a zřetelně upozornil každého věřitele (zákazníka nebo potenciálního zákazníka), že přijetí půjčky nebo úvěru není součástí poskytování investiční služby, a proto věřiteli nepřísluší zvláštní ochrana majetku zákazníka, včetně ochrany Garančním fondem obchodníků s cennými papíry. Výjimkou jsou případy, kdy je takové odlišení zcela zjevné z okolností (např. obchodník s cennými papíry přijímá od banky úvěr na výstavbu administrativní budovy, banka, která je obchodníkem s cennými papíry, přijímá na přepážce vklad aj.).¹

Kontaktní osoba Martin Půlpán, martin.pulpan@cnb.cz
Datum 30. 3. 2010

Význam Tato odpověď vyjadřuje názor pracovníků České národní banky. Soud a případně odpovědi pro její i bankovní rada České národní banky mohou zaujmout odlišný názor. Postup adresáty v souladu s odpovědí však bude ČNB při výkonu dohledu nad finančním trhem považovat v mezích odpovědi a jejích východisek za postup v souladu s právními předpisy, ledaže z okolností vyplyne neaplikovatelnost odpovědi na daný případ.

¹ Postavení obchodníka s cennými papíry, který je bankou, je částečně specifické. Prostředky svěřené takovému obchodníkovi jako vklad ve smyslu zákona o bankách nejsou majetkem zákazníka ve smyslu ZPKT a výslovně se neuplatní ani režim ochrany majetku zákazníka podle § 12e odst. 2 ZPKT.